

Hammarlöv kyrka

Lunds stift

Fasad mot sydväst.

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning

KRISTINA SIMONSSON, 2018-03-09

jais
arkitekter
—

Svenska kyrkan
LUNDS STIFT

Hammarlövs kyrka

Hammarlövs församling, Skytts kontrakt, Lunds stift, Hammarlöv socken, Trelleborg
Hammarlöv 20:3-husnr 1, Trelleborg kommun, Skåne län, Skåne

Beskrivning och historik

Kyrkomiljön

Från öster. Flygfoto: Pär-Martin Hedberg.

Hammarlöv ligger på Söderslätt cirka sju kilometer nordväst om Trelleborg. Slättbygden har Sveriges bästa åkerjord. De goda förutsättningarna för odling gjorde redan under förhistorisk tid området attraktivt. Kring 1000-talet, efter befolkningsökning och förbättringar inom jordbruket, skedde en omfattande bybildning. Under 1100-talet bildades socknarna och flera romanska kyrkor byggdes i området, ibland ersatte de en träkyrka. I bykärnan låg gårdarna samlade omgivna av odlingsmark indelad i en mängd smala tegar. Denna struktur behölls fram till enskiftet. 1777 fanns det 12 gårdar och 6 gathus i Hammarlöv samlade längs en bygata i nord-sydlig riktning. Längst i söder låg en vaning. Vid enskiftet i början av 1800-talet omvandlades landskapet. Jorden sammanfördes i större enheter och byn splittrades när gårdar flyttade ut från bykärnan. Nya gathus byggdes i byn.

De senaste decennierna har inneburit ökad mekanisering av jordbruket, sammanslagning till större enheter och flyttning från landsbygd till städer.

Idag är Hammarlöv en liten by med en handfull gårdar och gathus omgivna av ett kuperat jordbrukslandskap. Ett fåtal bybor arbetar med jordbruket och resten pendlar till arbete på annan ort. Kyrkan ligger på en höjd intill byvägen. Mittemot kyrkan, på andra sidan byvägen, ligger före detta skolan, numera församlingshem och ett stort bårhus/materialhus/spruthus. Det senare ritades av Nils Blanck 1928. Byggnaden är vitputsad, har valmat tegeltak och fyra stora röda portar. Norr om kyrkan ligger den före detta prästgården. Söder om kyrkan finns "Hammarlövs kyrkbacke" och "Jerusalemsgränden" kantade av gathus. Öster om kyrkan är prästgårdsparken och därefter en större gård.

I prästgården bodde på 1800-talet kyrkoherde Bååth. Hans två barn, Cecilia och Albert Ulrik, blev båda författare. Cecilia översatte bland annat psalmen "Härlig är jorden" till svenska.

Kyrkobyggnaden

Kyrkan är troligen uppförd i mitten av 1100-talet som en romansk kyrka med långhus, smalare kor och halvrund absid med hjälmvalv. Det runda tornet byggdes samtidigt eller på 1200-talet. Kyrkan byggdes av gråsten med sandstenskvadrar i hörnkedjorna och i omfattningar kring fönster och dörrar. Kyrkan kan vara byggd av den så kallade "Oxiemästaren", som var elev till Mårten Stenmästare. Han var bland annat verksam vid domkyrkobygget i Lund. Liggande lejon, huggna i sandsten, finns i flera 1100-talskyrkor i sydvästra Skåne liksom i Hammarlöv. De anses vara kännetecken för de ovanstående stenmästarna. Det finns även inflytande från lombardisk konst. Stenmästare kom till domkyrkobygget från Lombardiet och spred dess ornamentik med växtmotiv och lejon i stenkonssten.

Olika teorier finns om tornets tillkomst, en är att det är byggt som försvarstorn men det är inte klarlagt.

Kyrkan valvslogs under 1400-talet, förutom absiden som hade valv från början. Under medeltiden byggdes till ett vapenhus och en sakristia på södra och norra sidan vilka revs under 1800-talet.

Befolkningsökningen gjorde kyrkan för liten och år 1800 byggdes en korsarm med läktare åt söder. Predikstolen flyttades så att alla skulle kunna se.

När en orgelläktare byggdes 1851 i västra delen av långhuset flyttades "drängelläktaren" till södra korsarmen.

Trots en korsarm var kyrkan fortfarande för liten och 1862 byggdes ytterligare en korsarm åt norr efter ritningar av murmästare Möller. Sakristian revs och flyttades till absiden där ett fönster förstörades till dörr. Båda sidoskeppen försågs vid denna tid

med trappgavlar med tegelblinderingar i Bruniusstil. Bly- och tegeltaket byttes till skiffertak utom på absiden.

I slutet av 1800-talet önskade sig församlingen en modernare kyrka likt många grannförsamlingar. Henrik Sjöström gjorde på 1890-talet ritningar på en nygotisk kyrka till Hammarlöv. Efter många diskussioner och omröstning beslöt dock sockenstämman 1894 att behålla och restaurera den gamla kyrkan. Ritningarna till den icke byggda kyrkan finns inramade i församlingshemmet.

1954–57 restaurerades kyrkan efter förslag av Eiler Græbe. Det innebar bland annat nytt tegelgolv, ny altarring, nytt altare, nya smideslampetter, komplettering av predikstol, ombyggnad av bänkar, el och värme installerades. Sakristian flyttades från absiden till norra korsarmen och en vägg byggdes för att avskilja sakristian. Trävalven i korsarmarna ersattes med plana trätak. En dörr ersattes med fönster i absiden. Rester av romanska kalkmålningar knackades fram och konserverades. Altaruppsats och predikstol konserverades.

1999 lades nytt undertak samt skiffertak, nytt avvattningsystem, exteriör målning och kalkning.

2011 dränerades runt kyrkan.

2014 gjordes en invändig renovering som omfattade putslagning, målning, ny el, nytt värmesystem och målning av bänkarna. Dubbeldörren i södra korsarmen byttes till en ny enkeldörr.

Exteriör

Kyrkan består av långhus, smalare kor med halvrund absid i öster och i väster ett runt västtorn, samtliga från romansk tid. En korsarm byggdes till på södersidan år 1800 och på norrsidan 1862. Kyrkan är vitputsad, har trappgavlar och rundbågiga dörr- och fönsteröppningar.

Murarna i långhus, kor och absid är uppförda av gråsten med inslag av flinta och med hörnkedjor av sandsten. Murarna är spritputsade och vitkalkade. Listverk och omfattningar vid fönster är slätputsade. Trappgavlar finns på torn, långhus och kor. Tornets trappgavlar följer tornets runda form. Absidens mur avslutas uppåt med en rundbågsfris som är slätputsad. Kor, långhus och korsarmar har en utkragande takgesims. Det runda tornet har ett flertal dekorativa svartmålade ankarslut synliga i muren. Detta visar att tornet förmodligen förstärkts under årens lopp.

Korsarmarnas murar är uppförda av tegel. Murarna är spritputsade och vitkalkade förutom gavelröstena och omfattningarna runt fönster och dörrar som är av oputsat

rött tegel. Korsarmarna har trappgavlar, de oputsade gavelröstena är försedda med blinderingar.

Gjutjärnsfönstren från 1862 sitter i höga rundbågiga öppningar. Fönstren är indelade i två rundbågar och en övre cirkel. Glaset är diagonalt blyspröjsat. Solbänkarna är av galvad plåt. Dessutom finns varsitt litet fönster i absiden och i tornet. De har solbänkar täckta med kalksten. Två fönster i korsarmarna har mot väster ytterbågar av trä utanför gjutjärnsfönstren. Tornet har ljudluckor av brädor i alla väderstreck.

Fasad mot söder.

Fasad mot nordöst. Absid med rundbågsfris.

Huvudingången är i väster i tornet. Öppningen som togs upp omkring 1800 är segmentbågig och dörren är klädd med lackad stående panel. Tornet har en äldre rundbågig smal öppning med bräddörr som inte längre används. Ytterligare ingångar finns i korsarmarna i norr och söder. Den norra ingången omges av en hög rundbågig omfattning av oputsat rött tegel i två språng. Dörren är raktäckt och klädd med liggande panel. Tympanon över dörren är vitputsat. Ingången i södra korsarmen har ingen omfattning. Den raktäckta enkeldörren är klädd med stående panel och modernt trycke. Dörren ersatte en pardörr 2014.

Långhus, kor och korsarmar har sadeltak belagt med skiffer. Tornets tak har kopparplåt i skivtäckning. Absidens halvcirkelformade kägeltak täcks av falsad blyplåt. Avvattningen är av galvad plåt. Absiden har inga hängrännor. Anslutningsplåtar på taket är av blyplåt.

Interiör

Vapenhuset ligger i tornets bottenvåning sedan 1800 då det tidigare vapenhuset revs. Det är ett runt rum med högt i tak och dagsljus från ett fönster i en djup nisch. Golvet är belagt med mörk kalksten, väggarna är putsade och vitmålade, taket är av sågad furuplank. Rummet var tidigare försett med kryssvalv som revs på 1800-talet när orgeln byggdes, enligt Frostin. Rester av valvet är synligt. Tornets portal till långhuset har en romansk rundbågig omfattning av sandstenskvader som är oputsad. I norr finns

en djup nisch med en bräddörr till en tidigare ingång som ligger betydligt högre än nuvarande golv. Vapenhuset är möblerat med bokbord och klädhängare.

Kyrkorummet består av långhus, smalare kor med absid samt två korsarmar. I långhusets västra del finns orgelläktaren. Slutna bänkar står på ömse sidor om mittgången i långhuset. Bänkarna går ut till ytterväggarna. Golvet är belagt med kvadratisk tegel från 1957. Under bänkkvarteren ligger brädgolv. Långhuset är välvt med kryssvalv med ribbor som vilar på trespråkiga pilastrar med kragband. Ribborna är fyrkantiga. Gördel- och sköldbågar är spetsbågiga. Väggar och valv är putsade och vitmålade. I taket hänger mässingskronor och på väggarna hänger lampetter av en smidesring med glödlampor utformade som ljus.

Från orgelläktaren mot koret.

I den rundbågiga triumfbågen mellan långhus och kor syns två huggna lejon i sandsten på valvanfängen. I lejonets gap finns ett människoansikte. Under lejonen finns ett hugget tandsnitt. Triumfbågen är av oputsade sandstenskvadrar i varannan ljus och mörk sandsten. *Koret* är upphöjt ett steg och välvt med ett kryssvalv med ribbor som är kalkmålade i rött och grått. Valvkapporna är kalkmålade på 1400-talet med växtmotiv. På väggarna i absiden finns fragment av romanska kalkmålningar som togs fram på 1950-talet. Golvet i kor och absid är belagt med kalksten. I koret står det murade altaret innanför altarravgränsningen av smide. Absiden täcks av ett hjälmvalv. Valven i långhus och kor är sekundära, slagna efter att kor och långhus byggdes. Absidens

hjälmvalv är primärt, byggt samtida med absiden.

Orgelläktaren från 1851 i väster i nyklassicistisk stil bärs av runda grå träpelare. Orgelbarriären är tät, målad i grått och guld och förhöjd med rundrör av metall. Mittpartiet på läktaren är framskjutet och sidorna är avrundade. Undersidan är klädd med gråmålade brädor.

Långhuset mot orgelläktaren i väster.

Korsarmen mot söder.

Stenlejon vid triumfbågen.

Mot norra korsarmen.

Korsarmarna byggdes 1800 mot söder och 1862 mot norr. Den norra korsarmen gjordes om till sakristia och kapell 1957. Den södra korsarmen är inredd med sluten bänkinredning och det finns en läktare. Golven är belagda med tegel lika som i långhuset och brädgolv under bänkarna. Innertaken är furubalkar med mellanliggande brädor. Läktarbarriären satt tidigare i långhuset men flyttades till korsarmen 1851 när orgelläktaren byggdes. På barriären finns målningar från troligen 1600-talet. Eventuellt har de tidigare haft en placering på annat ställe. Inom rundbågiga fält är målat kvinnor symboliserande de olika dygderna. Fälten delas av räfflade pilastrar. Den norra korsarmen är inredd med lösa stolar och ett murat altare mot väggen som avdelar sakristian. Innerdörrar målade i grått och vitt har i fyllningarna stora fyrpass. Tornets övre våningar nås från orgelläktaren via en trätrappa. I klockvåningen, med brädgolv och putsade väggar, står klockbocken av ek med de två klockorna. Ljudluckor finns i alla väderstreck. Det är öppet upp inock i tornet.

Inredning och inventarier

Altaret är från Græbes renovering på 1950-talet. Det är byggt av kvadersten av ljus sandsten. Den utkragande altarskivan och sockeln är också av sandsten.

Dopaltare, från 1950-tal. Klätt med rött tegel, altarskiva och sockel av mörkgrå kalksten.

Altaruppsatsen av snidat bemålat trä i barock stil är tillverkad 1700 av Johannes Andræ. Altartavlan av Kristus är målad 1869 av målarmästare Borggren i Malmö. Den ovala tavlan omges av snidade växtrankor. Den tidigare målningen framställde nattvardens instiftelse och texten på altartavlan syftar på den tidigare bilden. En rikt skuren akantusdekor omger mittpartiet som har lisener vid sidorna

Altaravgränsningen, från 1950-talet ritad av Eiler Græbe, är av svartmålat smidesjärn i spiralformer med överliggare och sockel av ek. Framför finns ett tygklätt knäfall. Planformen är rak och i mitten finns grindar.

Dopfunten av sandsten är troligen från 1100-talet. Den runda cuppan är dekorerad med reliefer av druvklasar, akantusblad och växtmotiv. I cuppens nedre del finns en dubbel rundbågsfris. Tillskrivs den så kallade Oxiemästaren.

Predikstolen av bemålat snidat trä i renässansstil är daterad till 1600-talet. Trappa och avgränsning är från 1950-talet medan dörren är äldre. Korgens fem sidor har reliefer av Kristus och evangelisterna med sina attribut. Kristus bär en dansk flagga. Johannes är nygjord från 1950-talet. Sidorna markeras av kolonner på postament. I ovankant finns texttavlor.

Bänkinredningen är sluten och tillkom troligen 1895. Den byggdes om 1957 då nya sitsar och ryggar tillverkades men dörrar och gavelstycken behölls. Dörrarna har rundbågiga fyllningar flankerade av räfflade pilastrar. Den var målad i ekfärg fram till 1950-talet då den målades i grått med rosa och blått i fyllningarna. Svarta smidda beslag finns på dörrarna.

Orgeln och dess fasad är byggda 1851 av J H Larsson. Den byggdes om 1926 av Olof Hammarberg. Fasaden har fem pipfält med högre mittparti. Mitt och sidopartierna har halvrund form. Fasaden är målad i grått med detaljer i rött och guld.

Storklockan är gjuten 1858 av Alex Keiller i Göteborg. *Lillklockan* är gjuten av Olaus Henrici Kegge som var verksam omkring 1350–75 på Själland. Båda klockorna har inskriptioner.

Kyrkogården

Historia

Troligen har det funnits en kyrkogård sedan kyrkan byggdes på medeltiden. Medeltida kyrkogårdar anses allmänt ha varit inhägnade, betade ängar, som även fungerade för profana ändamål. Gravarna utformades ofta som små kullar med träkors.

Vid mitten av 1800-talet klagade kyrkoherde Bååth att kyrkogården var full med ogräs. Den äldre delen utvidgades åt väster och norr under slutet av 1800-talet på mark som varit klockarjord och prästgårdsmark. Den gamla prästgården brann 1872. En ny kyrkogårdsordning växte fram med buxbom och gångar.

Kyrkogården utvidgades 1928 med ett stort område åt söder, ”nya kyrkogården”. En överbyggd entré byggdes till denna del. Porten liksom materialhuset på andra sidan vägen ritades av länsarkitekt Nils Blanck. Den mur som fanns mellan gamla och nya kyrkogården revs och istället planterades en bokhäck mellan dem.

1992 anlades en minneslund och 2012 en askgravlund på den utvidgade södra delen.

Beskrivning

Kyrkan ligger på en höjd och marken sluttar mot väster ner mot byvägen. En vitputsad mur avtäckt med stensivor respektive tegelpannor omgärdar kyrkogården åt tre väderstreck. I norr växer en blandhäck. Mot väster är muren en stödmur och en trappa med elva steg leder upp till kyrkogården. Smidesgrindar mellan murade stolpar finns i väster och öster. Den östra leder till den före detta prästgårdsträdgården.

Gångarna är av singel förutom huvudgången som är belagd med betongsten.

Gravplatserna är omgärdade av buxbom, enstaka med stenram, gjutjärn eller kätting.

Stenarna är högre av granit eller diabas. Det finns kalkstenar med Thorvaldsens infällda porslinsmedaljong. En marmorsten från 1877 har infällt foto bränt på porslin.

De flesta titlar är lantbrukare. En av de omkomna från ”Ulven”, den ubåt som minsprängdes 1943, vilar på kyrkogården. Flera gravkar, en mindre stenram med plantering, finns på kyrkogården. Inga träd växer på gamla delen.

Den södra utvidgade delen har entré genom en stiglucka, en överbyggd murad entré intill vägen med årtal 1928. En bokhäck avdelar äldre och nyare del. Förutom muren har nya delen en trädkrans av hamlade lindar. På nya kyrkogården växer flera hängbjörkar. Stenarna är mestadels låga och horisontella på de buxbomomgärdade gravplatserna. En gräsmatta med en liten hängblodbok fungerar som minneslund och askgravlund. Metallplattor med namn på en natursten markerar askgravlund, där marken är stensatt och omgärdad med bokhäckar i öster. Det är utsikt över det backiga fältet mot väster.

Från väster. Flygfoto: Pär-Martin Hedberg.

Kyrkogården mot väster. Stiglucka och bårhus.

Byggnader på kyrkogården

Inga byggnader finns på kyrkogården, men strax utanför ligger före detta bårhuset och ett församlingshem beskrivet tidigare under ”Kyrkomiljön”.

Kulturhistorisk karaktärisering för Hammarlövs kyrkoanläggning

Hammarlövs by är trots enskiftet en samlad by med några gårdar och gathus kring kyrkan. Nybyggnader har varit begränsade. Omgivningen är ett kuperat pastoralt jordbrukslandskap med vägar som bitvis är kantade med pilar, typiska för Skåne. Kyrkan ligger i ett fint sammanhang med före detta skolan, prästgården och bårhuset.

Den muromgärdade kyrkogården ligger högt med sluttning mot väster. Den präglas av sent 1800-tals ideal med buxbomsinramade gravar och högresta stenar. Gravkar som är speciellt för denna trakt, finns på kyrkogården liksom ett flertal bevarade högresta stenar från 1800-tal i kalksten, diabas och granit. Kyrkogården har undkommit rationella grästäckningar. Den gamla kyrkogården saknar träd medan den södra utvidgade delen har trädkrans och hängbjörkar. Utvidgningen är tydligt avläsbar. Från minneslunden har man utsikt över ett backigt fält.

Kyrkan med sitt ovanliga runda torn tronar på en höjd. Hammarlövs kyrka har torn, långhus, kor och halvrund absid från romansk tid. På 1800-talet byggdes kyrkan på med två stora korsarmar. Runda torn var mycket ovanligt i det medeltida Danmark. De få som byggdes fanns i Skåne. Nu är endast ytterligare tre runda torn bevarade i Skåne; i Blentarp, Bollerup och Hammarlunda kyrka. Kyrkan är vitputsad med trappgavlar på torn, kor och långhus. Gjutjärnsfönstren är stora och rundbågiga. Absiden är smyckad med en vacker dubbel rundbågsfris och absidtaket är klätt med blyplåt vilket förstärker det ålderdomliga intrycket och är värdefullt. Torntaket är belagt med koppar och övriga tak med skiffer. Kyrkans medeltida murar är

välbevarade medan fönsteröppningar är 1800-tals öppningar. De tillbyggda korsarmarna har oputsade trappgavlar med gavelrösten med blinderingar och dess utformning är inspirerad av Brunius. Motivet anknyter till de gotiska trappgavlarna på den ursprungliga delen.

Färdiga ritningar fanns för att bygga en nygotisk kyrka och riva den medeltida kyrkan men kyrkan undgick detta öde.

Vapenhuset i tornet är speciellt med sin ovanliga runda form och med en romansk sandstensportal och rester av valv. Kyrkorummet karaktäriseras av sina typiska 1400-tals kryssvalv på pilastrar, stora gjutjärnsfönster, tegelgolv och slutna bänkar.

Vid ingången syns inte korsarmarna och man kan få intryck av att detta fortfarande i sin utbredning är enbart en medeltida kyrka. Fokus riktas mot koret och triumfbågen byggd av sandstensblock i två nyanser och med två konstfullt huggna lejon på motstående sidor. Kyrkan anses byggd av "Oxiemästaren" eller Mårten Stenmästare under 1100-talet. De huggna lejonen förknippas med ovanstående stenmästare. De hade i sin tur fått inspiration från lombardiska stenmästare som tog konsten från södern till Norden. Triumfbågen har stort värde.

Korvalvet är smyckat med kalkmålningar från 1400-talet med växtmotiv.

I södra korsarmen finns en dekorativ läktarbarriär från 1600-talet med målningar med kvinnomotiv framställande dygdena.

Gräbes renovering på 1950-talet är påtaglig, gedigen och genomgripande med nytt golv, ny färgsättning, nya tak i korsarmarna, avskiljande av en korsarm och nya altare.

Renässanspredikstolen är ganska enkelt huggen. En detalj är Kristus med danska flaggan som visar på Skånes danska tid.

Kyrkans äldsta inventarium är dopfunten från 1100-talet med växtreliefer och i nederkant en rundbågsfris likt den som finns på absiden. Därför anses det vara samma person som byggte kyrkan som gjort dopfunten.

Lillklockan är från 1300-talet vilket är sällsynt. Det finns endast ett 20-tal klockor bevarade från detta århundrande i Skåne.

Enligt orgelinventeringen är orgeln av stort kulturhistoriskt värde eftersom ytterst få pneumatiska orglar av Olof Hammarberg finns bevarade. Orgeln är i behov av genomgripande renovering till originalskick.

Att tänka på

- Kyrkans är del i ett kulturhistoriskt sammanhang med skola, prästgård och bårhus. Den ligger i en samlad by omgiven av kuperad jordbruksmark.
- Kyrkan har bevarade romanska murar i torn, långhus, kor och absid.

- Kyrkan har ett mycket ovanligt torn; är en av Skånes fyra kyrkor med runt torn.
- Absidens rundbågsfris och blytak bör värnas.
- Invändigt syns oputsade romanska sandstensportaler i det runda tornet och i triumfbågen. De konstfullt huggna liggande lejonerna i triumfbågen är betydelsefulla och visar på kyrkans ursprung.
- Kyrkklockan från 1300-talet är sällsynt.

Skydd m.m.

Kyrkan och kyrkogården skyddas som kyrkligt kulturminne enligt 4 kap. kulturmiljölagen. Tillkommen före 1940. Omfattas av tillståndsplikt 4 kap. 3§. Anläggningen ligger inom av länsstyrelsen utsedd särskilt värdefull kulturmiljö, Skegrie-Fuglie-Hammarlöv-V Tommarp-V Vemmerlöv. Kyrkan ligger dessutom inom riksintresse för kulturmiljövård Fuglie-Mellan Grevie mm. Kyrkotomten ligger inom reg. fornlämning Hammarlöv 47:1 som utgör bytomten enligt storskifteskarta från 1777. Fornlämningar skyddas enl. 2 kap. kulturmiljölagen.

Källor och litteratur

Skåne, Landskapets kyrkor, red. Markus Dahlberg, Riksantikvarieämbetet, 2015

Sockenkyrkorna – kulturarv och bebyggelsehistoria, Riksantikvarieämbetet, 2008

Skånska kyrkor, Skånes Hembygdsförbunds årsbok 1997

Underhållsplan för Hammarlöv kyrka, 2005-03-11, Restaurator

Områdesbestämmelser för Hammarlövs by, Trelleborgs kommun 1999-06-04

Helgedomar på Söderslätt II, Ernst Frostin, 1966

Det medeltida Skåne, Peter Carelli, 2007

Lunds stift orgelinventering för Hammarlövs kyrka, Anders Johnsson 2017-12-14

<http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/landskapsvard/kulturmiljoprogram/oversiktliga-kommunbeskrivningar/Pages/Trelleborg.aspx>

http://www.sydsvenskarkeologi.se/uploads/4/6/8/6/46862039/2011_25.pdf

Övriga uppgifter

Denna rapport om Hammarlövs kyrka, Skytts kontrakt, har upprättats av: Kristina Simonsson, Arkitekt SAR/MSA (rapportförfattare, inventering och foto där ej annat anges)

Karl Johan Kember (granskning),
Arkitekt SAR/MSA, Certifierad sakkunnig avseende kulturvärden
JAIS arkitekter AB, Sundstorget 3, 251 21 Helsingborg, 042-14 92 30, www.jais.se

Inventeringsdatum: 2017-11-16 Färdigställd rapport: 2018-03-09

Hammarlövs kyrka - byggnadsbeskrivning

Stomme: Murverk-natursten
Murverk-tegel

Fasadmaterial: Puts-sprit
Puts-slät
Tegel

Fasadkulör: Vit
Röd

Takform: Sadeltak
Kägeltak

Taktäckningsmaterial: Sten-skiffer
Plåt-koppar
Plåt-bly

Byggnadsdel: Torn-väster-runt
Långhus
Kor-öster-smalare
Absid-öster-rundad
Korsarm-norr
Korsarm-söder